

# Telegraful Român

Organ național-bisericesc

## Abonamentul:

Un an 400 Lei. — Șase luni 200 Lei. — Trei luni 100 Lei. — Pentru străinătate un an 800 Lei. — Pentru America 4 Dolari.

— Ziarul apare Marți și Vineri —

Prețul inserțiunilor: un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

## Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrierile neîncetate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

## Atitudini împotriva clerului român

Luptele politice, mai ales la alegeri parlamentare, au contribuit până acum foarte mult la sălbăticirea moravurilor pe terenele vieții noastre publice. Cu deosebire preoția ortodoxă a fost aspru criticată, pentru atitudinea ei în alegeri, de către anumiți demagogi ai partidelor politice care se pretind a fi chemate să ia conducerea acestei țări binecuvântate de Dumnezeu.

După alegeri se așteaptă ca patimile să înceteze. Dar mare n-a fost mirarea că tocmai presa curat românească — excepționând doar câteva ziare — a început a scrie articole pline de atacuri violente la adresa preoției române. Această preoție stă înarmată și se întreabă: «Acesta să fie răsplata jertfelor noastre în timpul guvernărilor străine, când mai ales bisericii și slujitorilor săi este a se mulțumi că s'a susținut legea și naționalitatea română».

Să clarificăm: În articole ale revistei *Tara Noastră* din vară un «reformator» ecleziastic întreabă preoția: «Ce faceți în satul și mahalaua în care vă găsiți? Zestre pentru fată și pregătiri politice pentru băiat? Bănci și cooperative, societăți anonime, exploatare, forestiere și de petrol? Sănateți 10,000 și nimeni nu vă vede lucrând în ogrorul național»...

Din scrisul său dl T. Argezi, autorul articolelor, pare a fi un devotat discipol

al preotului caterisit Tudor Popescu dela «Cuibul de barză»: pe acela îl aduce de model pentru ideile lui sectare — zicând printre altele că: «substanța spiritului religios este credința, dar și vehemența; poporului îi place, pe bună dreptate, o biserică profetică și luptătoare, cu preoți activi pentru întinerirea necurmată a forțelor morale, cu preoți devotați, și în felul lor revoluționari».

Indemnurile autorului la o propagandă analogă cu «a sectarilor adventiști, baptiști, științisti cari zi cu zi vorbesc poporului cu inima ferbinte», nu le putem nici aproba, nici urma; deoarece felul de propagandă al sectanților nu cadrează cu doctrina, tradiția bisericii întemeiată de Hristos, și continuată de apostolii și învățăceii săi, dimpreună cu toți sfinții părinți ai bisericii ortodoxe ecumenice.

Este doar în deosebire constatat că sectarismul are temeuri politice internaționale și puțin îi pasă de interesele vitale ale neamului românesc, căutând mai mult a slăbi, decât a întări credința în Dumnezeu, Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt; de altă parte, tinzând a slăbi legătura între supuși și stăpâni, între ostași și tron, și între fii și tată, aceasta va avea drept urmare o continuă destrămare pe toate terenele vieții politice și de stat.

Biserica are chemarea de a cultiva ordinea morală între credincioși și a întări simțul de răspundere ce-l are fiecare muritor față de Creatorul său și față de aproapele său, și totodată a îndruma pe cetățeni la alipire față de stăpânirea lumescă

și în caz de primejdie a sta gata de jertfă pentru apărarea gleei strămoșești.

Toate acestea învățături, de ordine socială, autorul articolului «Epistola către preoți» din revista clujeană, — precum și alți critici ai preoției — nu le vor afla la sectari.

Cele susținute în articolul «Epistola către preoți» n'ar avea pentru noi preoții conștiința de chemarea noastră nici o însemnătate, dacă revista *Tara Noastră* n'ar sta sub direcția unui bun român apărător al ortodoxiei: actualul ministru dela interne, dl O. Goga.

Ne vedem siliți să ne ridicăm cuvântul în contra invierii nebazate aduse în trezirea preoției, care în situația precară în care se află azi, nu numai că nu poate face «zestre» fetelor, dar nu și poate crește copii la școală în conformitate cu situația socială preoțească.

Susținem, că preoția ortodoxă este și a fost totdeauna capabilă de multă muncă și abnegațiune pe teren religios, cultural și național, cu toate nedreptățile din trecut, ear pe viitor va fi la înălțimea chemării ei, frunzașii țării dându-i și posibilitatea de existență omenească și punându-o pe picior de egalitate cu situația materială a preoților confesiunilor minoritare.

Este păcat a ridica acuze neîntemeiate la adresa clerului român nedreptățit. În numele dreptății și în numele acestei preoții cerem precizări și aprecieri adevărate tuturor celor ce se interesează de biserică și preoție, și nu îngăduim generalizări pe întregă linia, — căci în acest

## FOIȘOARA

Mamel

### Scrisoarea

Înlăcrimată a mamei mi grăi nespusa durere:  
«Copilul meu drag! Simt că se împlinesc  
crugul vremii. Va trebui să plec...

«Când vei coborî în tămăruială tainică al Insc-  
rii spre căsuța din vale, când vei coborî oboșit  
și ca sufletul îngenușiat de chinurile vieții,  
vei găsi în așternutul durerii numat haina mea  
rece de iarnă. Mama ta va fi plecată către  
oșihna fericită a tatălui tău...

«Nu-ți îneca însă lumina ochilor tăi, mie  
atât de dragi, în apele de otrăvă ale desnădejdei.  
Din lumea necunoscută îți voi mângâia inima  
cu desmerdările drogostei mele.

«Cu jocul sburdălnic al zefirului pe aripa  
cărui mă voi suriza îți voi răcori, în drumul  
greu al vieții, frântura înierbăntă și cu doruri  
trandafirilor îți voi așura arcașul înflorindu-ți  
gândurile ca crinul visurilor de fetele.

«Din valul lumii hropărește ea te voi salta  
la liman și îți voi săruta ochii oboșii de min-  
ciuna și răutatea vieții. Iar când viforul ispite-  
lor se va deslănșui și ploce și grindină vor că-  
dea pe petalele inimii tale, — să nu te ucidă  
durerea prin lumina fulgerilor mă voi pogori  
spre tine și pe nesimțite mă voi furia în inima  
ta pentru a-ți vindeca rana și a înfiori din nou  
zâmbetul bucuriei în lumina ochilor tăi mari și  
frumoși...

«Noaptea târziu, când prea mult vei stăru-  
la căpătâiul gândurilor, încins de grija lumii,  
din zarea mea de mărgărit, pe raza stelei tale  
îți voi trimite înămnuul meu de mamă: «Culcă-te,  
putule, culcă!»

«Și dacă ascultător îți vii odihni sbuciumul  
în îmbrățișarea de leagăn a somnului, pe raza  
firavă a lunii mă voi furia deasupra patului  
pentru a-ți priveghea somnul tău. Și în preajma  
străzii de dimineață mă voi prefăce în vis, mă  
voi strecura în sufletul tău pentru a-ți însemna  
și a-ți împodobi cămara cu florile raiului. Iar  
când, în zorii dimineții, reînsușit te vei trezi, eu  
mă voi topi cu tandăfiriul cernit...

«Și la biserică te voi însoți, copilul meu  
priveag, voi fi acolo în fumul de tămâie ca să-ți  
sfîșie trupul și în cântările altarului ca să-ți  
mângâie chinul inimii.

«Și dacă ieșind te vor ispiți în ușa bisericii  
vedele: «Unde-i mamă-ta?» tu să le răspunzi  
cu umbra zămbetului de dăușie pe buze: «E  
în lumina ochilor mei, e în sufletul meu».

Z. Sandu.

## Icoane din viața bisericii

— Anul 1804 —  
(Urmare)

Cazul preotului unit Nicolae Lucaciu din Lupu

Guvernul țerei prin decretul Nr. 6537  
dela 31 August poruncește Consistoriului,  
ca pe preotul cel unit din Farkastelke  
(Lupu) Nicolae Lucaciu, care voiește dela  
unire a cădea, de vreme ce din informația  
Episcopului Făgărașului se vede, că el mai  
nainte vreme în două rânduri a cercat a  
eădea dela unire, și a îndrăsnit la aceasta  
a trage și pe locuitorii cei uniți de acolo,

caz de repetiție vom privi atacul ca o calamitate și în consecință vom și acționa după merit.

Facem trista constatare, că azi chemați și mai ales nechemăți se cred în drept a aduce învinuiri și a debita pe socoteala clerului diferite acuze, sau din o vinovată superficialitate, sau cu gândul de-a slăbi legătura de dragoste între păstor și turmă, — spre mulțumirea celor străini de lege și n-am.

Acestui fel de judecată trebuie să i se pună zăgăz fără amânare; căci altfel va aduce nu numai sdruncinarea autorității bisericii, ci va avea repercursiuni triste și asupra autorităților civile.

Dacă cei vizați aici sânt buni creștini și iubitori de Hristos, să binevoiască a-și trage seamă de scrisul lor.

Iachei cu frumosele cuvinte ale apostolului Pavel către Romani: «*Dați dar tuturor cele ce sânt cu datorie: celui cu dajdea — dajdie; celui cu dijma, dijma; celui cu frică, frică; celui cu cinstea, cinste*». 13, 7), și: «*Dar tu ce judeci pe fratele tău? Sau și tu, ce defamezi pre fratele tău? Că toți vom stă înaintea judecării lui Hristos*», (14, 10). Ioan Crăciun.

Nr. 8528/926.

## CIRCULARĂ.

cătră Oficiile protopresbiterale și parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu.

Ministerul finanțelor Invită pe deținătorii titlurilor de rentă (drept de beauri) cu 4 1/2%, din anul 1902 depuse la Administrațiile financiare ca necomplete, lipsind dela unele mantoul (partea exterioară), iar dela altele coala de dobanzi (partea interioară), ca în termen de 8 zile să trimită Ministerului finanțelor — Direcțiunea datoriilor publice în București mantoul și coala de dobanzi cu provocare la ordinul celui Minister Nr. 194082/926, punându-se în vedere, că întârzierea înaintării mantourilor și a coalelor de dobanzi aduce grave prejudicii și pagubă materială proprietarilor respectivi, cari la timpul său nu vor putea preschimba titlurile în noul mision al Statului român.

Indatorăm On. oficii protopresbiterale și parohiale să se conformeze acestei invitații înaintând îndată Ministerului finanțelor mantourile și coalele de dobanzi ale titlurilor de rentă cu 4 1/2%, din anul 1902, ce eventual posed bisericele din arhiepiscopia noastră.

Sibiu, 18 Octomvrie 1926.

Consiliul arhiepiscopesc.

## Un glas de pe țărml credinții

— Comentariu pe marginea unui discurs —

În timpul verii, din pricina absenteismului aproape obligatoriu — opinia publică alimentată de presa zilnică sau periodică — pare totdeauna mai lipsită de rezonanță pentru curentele de idei, oricât ar fi ele de surprinzătoare ca noutate și excelență.

De aceea am așteptat cu nerăbdare expirarea vacanței ca să comentăm după cuviință și într-o atmosferă de mai mult interes substanțială cuvântare a părintelui prof. Dr. I. Lupaș, Ministrul sănătății publice, și pe care am putea-o caracteriza fără greș «un glas de pe țărml credinții» cu puternic ecou în laturile științei.

Viața noastră socială în toate domeniile ei de manifestare, nu suferă atât cât am fi înclinați să credem de lipsa competenței profesionale cât suferă mai ales de lipsa a ceea ce vom numi competență etică și spirituală.

Așa ne explicăm adeseori tragica anotonomie pe care o descoperim între conștiința etică și intelectualitatea cea mai viguroasă.

Atâtia reprezentanți ai vieții noastre sociale, sunt victimele seducției raționaliste și prin urmare, aproape fatal, victimele irresponsabilității morale.

Cultura în adevăratul ei înțeles nu este reducibilă la intelectualitate, oricât de robustă și de ingenioasă ar fi aceasta în latura ideatică ci ea înseamnă înainte de toate, o concepție superioară și experimentabilă despre viață, o atitudine de conștiință afirmativă, pe terenul valorilor etice și constructive, și o perpetuă creație și intensificare a spiritualității umane.

Cultura înseamnă deci personalitate, adică un elaborat al esenței spirituale a insului și colectivității.

Între știință și credință nu există divort decât în conștiința acelor indivizi cari au admis în viața lor personală, echivocul, compromisul și fariseismul și a celor cari, incapabili de efort idealist, n-au putut să evadeze din mediocritatea semi-culturii și semi-moralității.

Societatea înseamnă solidaritate și deci cooperare voluntară și conștientă.

Ea este acord de mișcări și unanimitate de certitudine.

Societatea este ritm, armonie și fraternitate.

lătă marele adevăr pe care l-a subliniat cu atâtă entuziasm misionarul de elită al sănătății sufletești și trupesti care cinstește azi cu personalitatea și cu activitate sa nepregetată unul din cele mai imperios necesare rezorturi ale vieții noastre naționale și sociale.

«Profesiunea medicului are ceva din caracterul sacerdotal al unui apostolat, asemănândor cu al preotului care propoveduește cuvântul Evangheliei mântuitoare prin credință».

Sf. Evanghelie, atât de scumpă preotului, a inspirat pe ministru.

Intr'adevăr, fecunditatea spirituală a doctrinii creștine este uimitoare și netăgăduită.

Valabilitatea ei este permanentă și universală.

Biserica noastră sfântă a avut în toate veacurile intuiția necesităților reale ale vieții omenești și jertfelnicia ei caritativă a premers specializării muncii și devotațiilor profesionale.

Azi ea este chemată din nou să inspire filantropia modernă și să ne inactiveze spiritul nostru de generozitate.

Cu o deosebită claritate a accentuat distinsul preot și ministru, nevoia urgentă a unei terapeutice morale:

«Omenirea este abia la începutul operii de înfaptuire a îndemnului evanghelic: care imune ca principiul binelui să fie în ofensivă permanentă contra răului. Pentru alinarea suferințelor trupesti ale deapropelului dispune de o serie întreagă de așezăminte; dar pentru tămăduirea celor de ordin moral suferite: avem încă prea puține. Așa de ex. pentru felul deosebit de educație a invalizilor morali, pentru creștinarea sistemelor de pedepsire, cari adeseori apar încă și astăzi în lumina exclusivă a simbului de răzbunare, mai e încă mult de făcut».

Intr'adevăr igiena morală a rămas cu mult în urmă față de cea corporală. Intr'un articol al nostru «Măntuitorul ca medic» am încercat să punem în evidență nevoia salubrității sufletești ca mijloc mai sigur de profilaxie față de invazia atâtor boale sociale.

Invalizii morali sunt cei mai predestinați candidați la invaliditate fizică și deci la cea mai primejdioasă inutilitate socială.

Un medic-apostol nu va populariza idei false despre problema vieții sexuale ca sub aparența unei opere de prevențiune

în înțelesul rânduieiei dela 18 Martie 1783 Nr. 1858 cătră vicareșul neunit de atunci adresate, în slujba preoției să nu-l așeze.

Consistoriul ia act de acest decret al Gubernului spre îndreptare și spre strictă păzire, dar de vreme ce vicareșul de pe acea vreme și acum are încă la sine arhivul cu numita rânduială a guvernului, să fie poftit, ca acea rânduială să o dea Consistoriului în original pentru mai bună îndreptare a Consistoriului.

Nu mult după acest decret eșit dela guvern să prezintă la Consistoriu cererea preotului Nicolae Lucaci dela Lupu, care dovedește cu un testimoniu dat de cătră asessorii Consistoriului unit din Blaj, P. Filofteiu Laslo și P. German Karácson, precum a săvârșit poruncitul de 6 săptămâni examen, și se roagă ca de vreme ce el acum e neunit, să i-se încredințeze o parohie neunită.

Se răspunde, că el în înțelesul Decretului gubernialcesc din 16 August Nr. 6557 în baza Decretului dela 18 Martie

1783 Nr. 1058 nu poate fi primit în rândul preoților neuniți.

850. Prin milostivul Decret gubernialcesc din 16 August Nr. 6557 pres. 31 August a. c. se poruncește Consistoriului, ca pre preotul cel unit din Farkasfelce Nicolae Lucaci, ce voește dela unire a cădea, de vreme ce din informația Excelenței Sale D. Episcop al Făgărașului au eșit asupra-i, că acesta și mai înainte vreme în două rânduri au cercat, îndrăznit la aceasta a trage (seducere) și pe locuitorii cei uniți de acolo, așa la înțelesul rânduialii din 18 Martie 1783 Nr. 1858 cătră vicareșul neunit de pe acea vreme eșite, în slujba preoției să nu-l așeze.

Milostiva poruncă despre neașezarea mai mult la slujba preoțească a pomenitului Nicolae Lucaci din arătatele asupra-i pricinii slujește spre îndreptarea Consistoriului și strînsă păzire, încât i cităluia din 18 Martie 1783 Nr. 1558 rânduială, fiindcă arhivarul lăudatului Vicareș de pe acea vreme se află încă pe lângă dânsul, să se poștească, cu acea rânduială încoace sau în original, pentru mai bună îndreptare Consistoriului să voiască a o împărți.

1043. Popa Nicolae Lucaci din Lupu prin instanța sub pres. 6 Novembre, dovedind prin testimoniu de dto 24 Octobre a. c. prin asessorii Consistoriului unit din Blaj P. Filofteiu Laslo

și P. German Caracion dată precu au săvârșit poruncitul 6 săptămâni examen, se roagă, ca de vreme ce el acum e neunit, să i-se încredințeze o parohie neunită.

Suplicașului să se resolvăluască precum el într'u urmarea milostivului decret gubernialcesc din 16 August Nr. 6557 intraltă gubernialcescă rânduială din 18 Martie 1783 Nr. 1058 eșită, întemeiat, la rândul preoților neuniți n i poate ca să se primească.

Maî Incolo să se stăruiască pe lângă D. Vicareș împărțirea lăudatului din anul 1783 jtităluite rândueli sub Nr. Cons. 850 poftită.

În actele acestea vedem, că pe vremea acea, în anul 1804 și preoții, cari voiau a se întoarce la biserica ortodoxă erau supuși examenului de 6 săptămâni. Preotul din Lupu, Nicolae Lucaci, au fost supus examenului înaintea asessorilor co-sistoriali din Blaj, P. Filofteiu și P. Karácson, că acestor sfinți părinți nu le-a succed să convingă pe preotul Nicolae Lucaci, de a nu cădea dela unire, i-au dat testimoniu, că au căzut. Vedem, că preotul Nicolae Lucaci în sufletul seu se ține acum preot neunit, și cere parohie ne-

să propage tocmai ceea ce el ar trebui să combată cu ultima energie.

El n'ar încuraja depopularea țărilor prin rețete de maltusianism și n'ar lua o poziție de laxitate față de problema prostituției. Toate aceste convingeri au fost roștite răspicat de dl. Ministru Lupaș la congresul medicilor noștri.

Ca propoveduitori ai acelorași adevăruri vitale, noi ne simțim omagiați de prezența unui frate al nostru la conducerea Ministerului Sănătății și de ale cărui orientări așteptăm atâta bine pentru sănătatea fizică și morală a poporului nostru.

Era vremea ca medicii trupului să-și înviorze devotamentul lor din idealismul unui medic suflătesc.

De aceea afirmăm cu toată convingerea că discursul Păr. Lupaș are semnificația și prestigiul unui început de revoluție spirituală în misiunea de mare răspundere a medicilor noștri.

«Colaborarea sistematică în spiritul concordanței între știință și credință, între instituțiile sanitare și cele religioase», nu va întâzia.

Preotul și savantul care se află azi în fruntea Ministerului Sănătății Naționale este o puternică garanție.

Prof. Dr. Gr. Cristescu.

## † Dr. Victor Babeș

Omul învățat, cu reputație universală, profesor universitar Dr. Victor Babeș, a murit în București Luni, în 18 Octombrie 1926, la vârsta de 72 de ani.

Fiu al vestitului luptător, pentru cauza românească în disparatul stat ungar, Victor Babeș s'a născut la 1854, în Viena, unde și a terminat studiile medicale. Asistent la anatomia patologică din Budapesta, a trecut mai târziu în Germania și Franța, și a lucrat cu succese strălucite alături de celebriți ca Virchow, Koch, Pasteur și alți savanți din străinătate.

Pe lângă toate onorurile autorităților dela Budapesta, unde Dr. Babeș avea o catedră universitară și direcția institutului bacteriologic, savantul român n'a rămas acolo, ci în 1887 a trecut la București ca profesor de anatomie patologică și director la institutul ce i poartă numele. Din școala lui a ieșit o serie de profesori doctori bine renumiți.

A publicat câteva sute de lucrări științifice medicale, închinându-și toată viața într-o alinare suferințelor și mizeriilor omenești.

Drul. Babeș a fost o podoabă ca personalitate și om de știință. Memoria va fi în veci binecuvântată.

unită, ceea ce însă nu se dă. Rămâne deci ca preot fără parohie în biserica părinților sei, la tot cazul o figură simpatică părintele Nicolae Lucaci din Lupu.

O altă cestiune se deslușește din actele acestea, se deslușește, că la 1783 în vacanța episcopiei de pe acea vreme biserica noastră avea vicariu înainte de venirea Episcopului Gedeon Nichitiș, că vicariul de pe acea vreme avea încă arhiva la sine, că el la 1804 încă trăia, și că e provocat să dea în original actul gubernial dela 1783 consistoriului spre mai bună îndreptare.

(Va urma)

## Apare zilele acestora

## Calendarul Bunului Creștin pe anul 1927

Se vinde la **LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ** în **SIBIU**, și la alte librării.

Nr. 8498 Bis.

## Concurs

Pentru anul școlar 1926/27 din fundațiunea Mihailu sunt vacante 3 burse de câte 6000 Lei anual; pentru votarea lor se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român. Pot concura tineri ortodocși români cari studiază. Ceteris paribus, vor avea preferință cei înrudiți cu fericitul fundator.

Suplicele sunt a se adresa la Consistorul arhidiecezan din Sibiu, însoțite cu documentele:

1. Carte de botez dela forul bisericesc.
2. Testimoniu școlar în original.
3. Testimoniu despre situația materială.

Sibiu, din ședința Consiliului arhiepiscopesc, dela 13 Octombrie 1926.

Consiliul arhiepiscopesc.

## „Vampirul“

Orășelul Radna, curat ortodox român, situat pe Murăș, adăpostește, cum se știe, și o faimoasă mănăstire romano-catolică. Un mare număr de pelerini a sosit în acest orășel pentru a sărbători aniversarea de 700 de ani dela moartea lui Francisc d'Assisi, unul dintre sfinții cei mai străluciți ai Romei papale. A venit și episcopul romano-catolic, Pacha, dela Timișoara. Despre felul serbării comemorative, un confrate dela Arad afliă următoarele amănunte: La festivitate, unde a pontificat episcopul Pacha, înconjurat de canonici și plebani, s'au rostit predici în: *ungurește, nemțește și bulgărește* (un fel de trinitate?); dar s'a «disting» mai ales ungurul (se spune că ar fi un pleban *șvab*, renegat), care a grăit astfel:

«Maghiarilor! Sfântul Francisc a dat exemplul lepădării voluntare de toate bunurile pământești, deși ca vâstar patrician putea să-și eluepte în viață un rost de guvernator. Poporul maghiar trăiește astăzi o mizerie morală, involuntară însă. Ne trebuie forța suflătescă a Sfântului Francisc, ca dupăce răboiului ne-a răpit pe cel mai scump Fiu (Csaba királyfi — (Ardealul, N. R.) să putem răbda cum *vampirul* (românul, N. R.) ne tot suge viața. Fructul îndelungatei noastre răbdări nu va întârzia într-o lume unde toți nechemășii cred să poată guverna».

Așa s'a cuvântat în ființa de față a episcopului Pacha, urmașul vestitului Glatfelder.

Vor fi fost la Radna poate și preoți greco-catolici, cari obișnuiesc a participa la pelerinajul anual romano-catolic. Cum se simțesc acești preoți *români* în societatea celor ce fac din poporul românesc un *vampir*, un *nechemat de-a guverna*, un rău și tâmpit?

## Dela Diciosănmărtin

— Corespondență —

Din inițiativa preotului ort. rom., George Oprean, din Diciosănmărtin, s'a constituit în 1924 o Reuniune a Femeilor ortodoxe române, în orașul Diciosănmărtin, unde există șase confesiuni.

Cu multe greutăți și jefte au putut ortodocșii români aici să înființeze în 1921 un modest locaș de închinare, o capelă ortodoxă în gimnaziul de stat pentru băieți «A. Băseanu».

Deși înființată Reuniunea femeilor române ortodoxe numai de doi ani, totuși în acest scurt timp, în urma desinteresatei munci și stăruințe a părintelui G. Oprean și a membrilor ei, societatea s'a relevat prin o viață activă întru prosperarea sa în cadrele bisericii ortodoxe române.

Mulțumită grijei, pe care această reuniune s'a legat s'o poarte credinței și culturii românești, prin serata din 9 Oct. a. c. a câștigat o însemnată biruință atât din punct de vedere moral, cât și material.

Această serată a fost aranjată cu concursul Corpului Ofițerilor aflători la manevre în Diciosănmărtin, sub patronajul dlui general D. Popescu și a doamnei Dr. Arieșanu.

Programul artistic a fost executat din partea tuturor cu strălucit succes.

Di. maior Sandner Carol prin bucățile executate la solo de vioară a fost viu aplaudat, asemenea și orchestrele Reg. de inf. 84 și 91, care au concertat, precum și toți aceia, cari au

avut roluri la această serată, au fost răsplătiți cu lungi aplauze din partea publicului, care abia a încupit în sală.

Venitul a fost circa 29000 lei. La reușita acestei serbări au mai contribuit în prima linie dna prezidentă Dorina Zălieru, dnele Oprean, Gagea, Arvigeanu, Ionescu, și în general toate membrele din comitet, precum și dnii Gh. Oprean, C. Gagea și C. Ionescu.

Cu nerăbdare așteptăm înțierea sezătorilor biblice, care s'au ținut și în trecut, și care sezători, după informațiile ce le am, se vor începe în curând prin părintele G. Oprean, spre binele obștei.

Nicolae Ilie  
profesor.

## INFORMAȚIUNI

**AVIZ.** Asociația Clerului «Andrei Șaguna» Secțiunea Arhidiecezei Sibiu, își va ține adunarea generală din acest an în Brașov în zilele 4 și 5 Noembrie a. c. Rog pe toți acei On. Frați preoți, cari doresc a participa la această adunare, să binevoiască a-și anunța sosirea lor Oficiului protopopesc ort. rom. Brașov, indicând totodată dacă vreau să abia camera în hotel (cu preț redus) ori la case particulare, până cel mult la 30 Octombrie a. c. Prot. Dr. I. Blaga.

Programul de muncă pentru toamna și iarna viitoare la Asociațiunea culturală, Sibiu: Comitetul despărțământului Sibiu al «Astei» culturale, întruindu-se la ședință sub presidenția dlui inspector școlar S. Teșosu, și a fixat programul de muncă pe anul în curs. În lunile Octombrie și până în Aprilie «Asira», în colaborare cu «Asociația profesorilor secundari din România», secția Sibiu, va aranja o serie de conferințe pentru pătrunderea în Sibiu, pentru comuna din plasa Turnișor și pentru suburbiile orașului nostru. În Sibiu se vor ține conferințe din domeniul istoriei literaturii românești, al istoriei românești, al igienei sociale și al educației naționale; în comunele rurale și suburbiile orașului din domenii potrivite necesităților locale, și, pe cât e posibil, însoțite de proiecțiuni luminoase. Pentru executarea acestui mare program de muncă cele două societăți culturale au cerut și sprijinul «Extensiunii universitare» din Cluj, al «Institutului social român» din București și al Ministerului sănătății publice. Se nădăjduiește că nu vor fi refuzate.

**Act de mulțămire.** Biserica ortodoxă română din Căpeni a fost edificată în 1876 — de 27 familii ortodoxe, având de preot pe Cichi Alexandru. Din actele dela arhiva parohială, păstrate în ascuns, de actualul episcop Cichi Ioan, reiese următoarele: În 1859 comitetul parohial hotărâse cumpărarea a două clopote unul de 40 funți, altul de 27 funți; suma s'a dat de credincioși. În 1871 se formează mortarul de clădit. Biserica s'a clădit în 1876, și a costat în total 571 fl. și 42 cr. În 1870 Nagy Mihai dăruiește terenul necesar pentru biserică. Ne fiind terenul corăspunzător, biserică îndată după edificare a început să se crepe în mai multe locuri, din care cauză a rămas nesfințită. În 1925, când subsemnatul am ocupat postul de paroh, am aflat biserica aproape ruinată. Având de episcop pe Cichi Ioan, (un martir al credincioșilor din Căpeni, care în era maghiară a suferit mult numai pentru că s'a născut român și nu a voit să părăsească religia sa ortodoxă) și punându-mi încrederea în binevoitori, am început renovarea bisericii. Repararea s'a terminat în 1926 și sfințită de către protopresbiterul A. Nistor, ajutat de 9 preoți la data de 8 August 1926. Răspunsurie am dat cântate de corul societății tinerimei Sf. Gheorghe din Brașov, conduși de preotul Furnică. Ne fiind biserica încăpătoare pentru publicul adunat, cuvântările s'au ținut în fața bisericii. După sfințire s'a ținut o serbare culturală, cu program bogat, dată de tinerimea Sf. Gheorghe Brașov. — Comitetul parohial aduce mulțămile următorilor binevoitori: I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae, dăruind 14000 lei, icoane, vase și un rând de vestimente sfinte; Dr. Alexandru Iteanu, care a dăruit 15000 lei, dintre care 5000 lei bisericii din Căpeni, 5000 bisericii Alta-Mare, și 5000 bisericii din Alta-Medie; în urma intervenției Dăale s'au primit dela minister 3 rânduri de cărți rituale pentru toate 3 bisericele; dl. Rancă Răneanu 13000 lei, dintre cari 5000 lei pentru biserică din Căpeni și 8000 pentru biserică din Alta-Mare; dlui inginer-director Maroș și Brecneider dela mina de căr-

buni din Căpeț, cari au dăruit un clopot în valoare de 25,000 lei; Văduvei Cichi Maria născ. Căpeni, servitoare în București, a dăruit 6000 lei; dlui Aurel Nistor, prot., care a binevoit a face propagandă, pentru biserica noastră, în urma căreia s'a primit un candelabru în valoare de 16,000 lei dela Creditul Tehnic; dlui Nae Ionescu care a dăruit un prapor în valoare de 10,000 lei; dnei Teodor Basarabean, o candelă de argint, dlui Teodor Popescu, 3000 lei, dnei Maria Alex, 200 lei, trei Mamulia Hârșov, 20 lei.

Pr. Bunay Ioan.

Rectificare. În foisoara nrului precedent al ziarului nostru, la însemnările Lumina, de Z. Sandu, s'a se citească: străcurarea (în loc de: perderea) degetelor și umbra (în loc de umba).

## ȘTIRI LOCALE

**Teatru.** Artiștii ai teatrului național din capitală, în frunte cu maestrul Demetriade, sosesc în orașul nostru pentru a da Duminecă, în 24 Octomvrie, în sala teatrului sibian, o mare reprezentație. Se va juca drama lui V. Alecsandri, *Ovidiu*. Bilete se găsesc la Librăria Foia Poporului. Începutul la ora 9 seara.

**Licitațiunea la casa de amanet în Sibiu** se începe în 10 Noemvrie a. c. Tabloul obiectelor prețioase și mărfurilor ce se vor licita, se află spre vedere generală la autoritatea industrială Inst. I. (Strada Mitropoliei Nr. 4) din 25 Octomvrie până la 9 Noemvrie.

Nr. 1597/1926 prot. (106) 1—3

## Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a Măeruş, protopresbiteratul Sf. Gheorghe, se publică prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție a concursului în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post, pe lângă salariul dela stat, sânt următoarele:

1. Casă parohială cu supraedificătele necesare.

2. Sesiune parohială de 32 jug. catastrale arător și fână, primite prin reforma agrară.

3. 10 stânluni lemne de foc, de fag, din pădurea comună, având prețul să se îngrijească de tăiatul și transportul lor.

Comuna e situată în județul Brașov și are stațiune de cale ferată, pe linia Brașov—Cluj.

Reflecțanții, îndreptățiți la acest post, să și trimită petițiile provăzute cu documentele necesare în termen subsemnatului oficiu și să se prezinte și în parohie la serviciul liturgic, ca să fie cunoscuți de credincioși.

Sf. Gheorghe, la 8 Octomvrie 1926.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial din Măeruş.

Aurel Nistor,

adm.-protopopesc.

Nr. 806/1926 (105) 1—3

## Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Volvodenii-Mari, protopopiatul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B, congrua dela stat, folosirea progăzei și două jugăre ecleeje pământ arabil.

Concurenții au a-și înainta cererile conform normelor în vigoare, în termenul dat subsemnatului oficiu protopopesc și până în 8 zile înainte de alegere să se prezenteze poporului în biserică spre a cânta sau a celebra și cuvânta.

Făgăraș, la 8 Oct. 1926.

În înțelegere cu consiliul parohial.

Oficiul protopopesc:

Nicolae Borzea,

protopop.

Ad. Nr. 735 (108) 1—3

## Concurs

Venerabilul Consiliu Arhiepiscopesc cu ordinul Nr. 6955/1926 încuviințând cererea preotului Pantelimon Naștea, parohul Perșanilor, pentru instituirea unui capelan, cum jure succesoris, publicăm concurs, pentru întregirea acestui post, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Jumătate din toate venitele parohului.

2. Jumătate din sesia parohială, circa 6 jug. fână.

3. Dotațiunea dela stat; iar până când acest post va fi recunoscut din partea statului, viitorul capelan va primi echivalentul salariului dela actualul paroh.

Concurenții să-și înainteze cererile, cu toate documentele trebuitoare, în termenul deschis, oficiului nostru, având a se prezenta în vre o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a cânta sau celebra și a cuvânta.

Sercaia, 6 Octomvrie 1926.

Oficiul protopopesc ort. rom. Olțul.

Vasile Stoleanea,

protopop.

Nr. 353/1926 (197) 1—3

## Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a Colibi, protopopiatul Sebeșului, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea dela stat. Sesia parohială de 20 jug. arător și fână, câte o ferdelă de cucuruz și o zi de lucru dela enoriași.

Concurenții au să-și înainteze cererile înscrise conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopopesc și până în 8 zile înainte de alegere să se prezenteze poporului în biserică spre a celebra, respective a cânta și cuvânta.

Sebeș, 12 Octomvrie 1926.

În înțelegere cu consiliul parohial.

Oficiul protopopesc:

Sergiu Medeann,

protopop.

Nr. 6861 plen. (103) 3—3

## Concurs

În urma dispensării de către Pr. Ven. Consistor a protopopului Ioachim Muntean din cauză de adânci bătrânețe dela conducerea tractului protopopesc al Agnietei, pe baza hotărârii Pr. Ven. Consistor arh. din 16 Sept. 1925 Nr. 6457 și în baza ordinului aceluiași din 17 Iunie 1926 Nr. 2285, în legătură cu § 63 și § 23 pct. 5 din Statutul organic și în legătură cu regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter, se publică în organul de publicitate Telegr. Român concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare pentru întregirea postului de protopresbiter al tractului Agnietei în următoarele condițiuni și cu următoarele retribuiți:

Viitorul protopresbiter va fi și parohul parohiei centrale Agnietei.

Retribuțiile împreunate cu postul de protopop și carch sânt:

1. Venitele dela stat ca protopop, și ca paroh, conform fasoniei din coala B.

2. Jumătate din sesiunea parohială de 11 jug. 175 st. □ și jumătate din aite 9 jug. cu care se va împrietări biserica ca sesiune parohială fiind și acum acele 9 jug. în folosință.

3. Jumătate din ferdcele de cucuruz ce le dau familiile aparținătoare parohiei circa 80; și jumătate din plata în bani 15 Lei de familie ce sânt datoriti neorusticii să o facă.

4. Lemne de foc dela comuna politică 30 m. cubici.

5. Din toate celelalte venituri parohiale jumătate.

Din toate venitele enumerate aici, cealaltă jumătate complete capelanului protopopesc.

Din ferdcele de cucuruz 6 le cedează cantonului.

6. Locuință în casele tractului conștătoare din 4 odăi, culină, pivnițe, supraedificate și grădini.

Concurenții au să documenteze calificățiunea prescrisă prin concluzul Congresului Nr. 111 din 1888.

Cererile de concurs, cu documentele necesare, sânt a se înainta la Consiliul arhiepiscopesc în termenul deschis pentru concurs, alăturându-se și o tabelă de calificățiune după rubricile indicate în regulamentul congresual provocat § 12.

Agnietă, din sedința comitetului protopresbiterilor ținută la 30 Iulie 1926.

Ioan Alexandru,

adm. protop.

Ioan Savu,

notar.

Nr. 735/926 (104) 3—3

## Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II Bresa, din protopopiatul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat și casă parohială cu curte și grădină.

Concurenții și vor înainta cererea conform normelor în vigoare în termen subsemnatului oficiu, având a se prezenta în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Făgăraș, la 6 Oct. 1926.

Oficiul protopopesc Făgăraș în înțelegere cu comitetul parohial din Bresa.

Nicolae Borzea,

protopop.

La Librăria Arhiepiscopală, Sibiu, se află de vânzare:

Preotul G. Petrov:

## Pe urmele lui Hristos

traducere de: Episcopul Nicodem Munteanu

Prețul: Lei 45—, plus spese de porto Lei 5—.

## A apărut

în «Biblioteca Bunului Păstor» Nr. 15

## Un păstor model

scrierea admirabilă a scriitorului cunoscut cetitorilor noștri Gr. Petrov, tradusă de P. S. S. Episcopul Nicodem. E o lectură ca și care altă mai frumoasă și mai instructivă nu putem recomanda preoților noștri. A ieșit în zilele acestea din Tipografia arhiepiscopală din Sibiu și se poate comanda de la Librăria arhiepiscopală cu prețul de Lei 70. Ar trebui să nu lipsească din casa nici unui preot.

Citiți

## MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentane din viața sa. Se află la

Librăria Arhiepiscopală în Sibiu

Prețul: 25 Lei

La Librăria Arhiepiscopală în Sibiu se află de vânzare:

## Legea și statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române

Prețul: Lei 15—, plus spese de poștă Lei 5—

Se află de vânzare la Librăria Arhiepiscopală

## PRIBEGII

comedie în 2 acte, localizare după NESTROY

de Dr. Sebastian Stanca

Prețul 10 Lei. — Plus porto poștal 5 Lei.

## Vlăduțul mamei

comedie într'un act de LUPEANU

Prețul 8 Lei. Plus porto poștal 5 Lei.